

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส23104

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้สอน

ครูจรงค์ แสนแอ่น

เรื่อง

ลักษณะทางสังคม
สมัยปฏิรูปประเทศ
และสมัยประชาธิปไตย

ลักษณะทางสังคม
สมัยปฏิรูปประเทศและ
สมัยประชาธิปไตย

จุดประสงค์การเรียนรู้

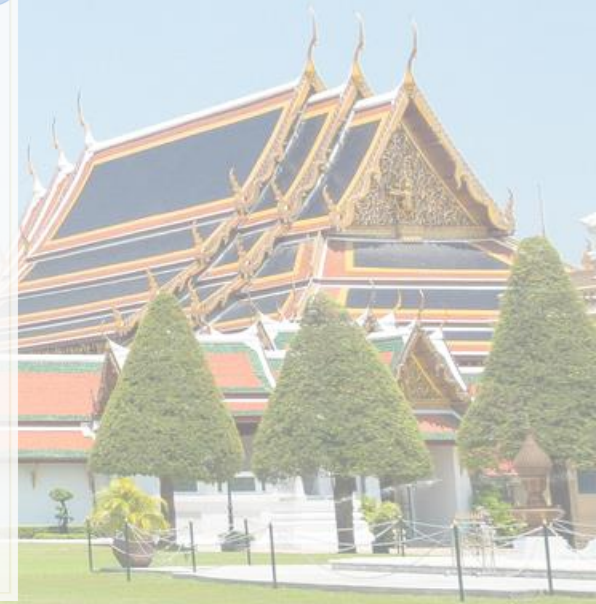
1. นักเรียนสามารถอธิบาย

เหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับการปฏิรูปสังคม
สมัยรัชกาลที่ 5 และลักษณะสังคมไทย
สมัยประชาธิปไตย ได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

2. จากหลักฐานชั้นต้นทางประวัติศาสตร์
สมัยรัตนโกสินทร์ นักเรียนสามารถ
วิเคราะห์สาระสำคัญที่ปรากฏในหลักฐาน
ได้อย่างสมเหตุสมผล

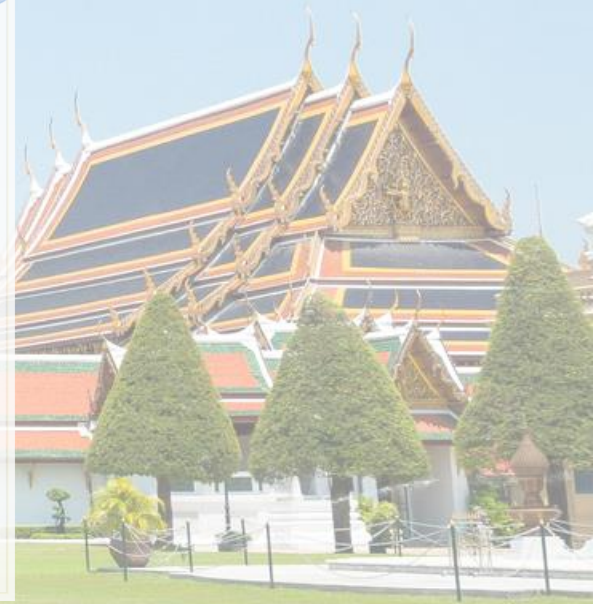
จุดประสงค์การเรียนรู้

3. จากหลักฐานชั้นต้นทางประวัติศาสตร์
สมัยรัตนโกสินทร์ นักเรียนสามารถ
ตีความข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ
การยกเลิกระบบไพร่ในสมัยรัชกาลที่ 5
ได้อย่างสมเหตุสมผล

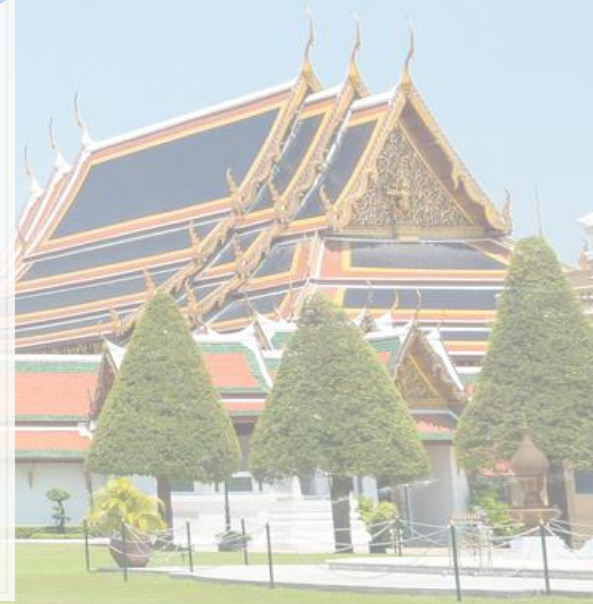
จุดประสงค์การเรียนรู้

4. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลของ
การยกเลิกระบบไพร่ในสมัยรัชกาลที่ 5
และปัญหาในสังคมไทยสมัยประชาธิปไตย
ได้อย่างสมเหตุสมผล

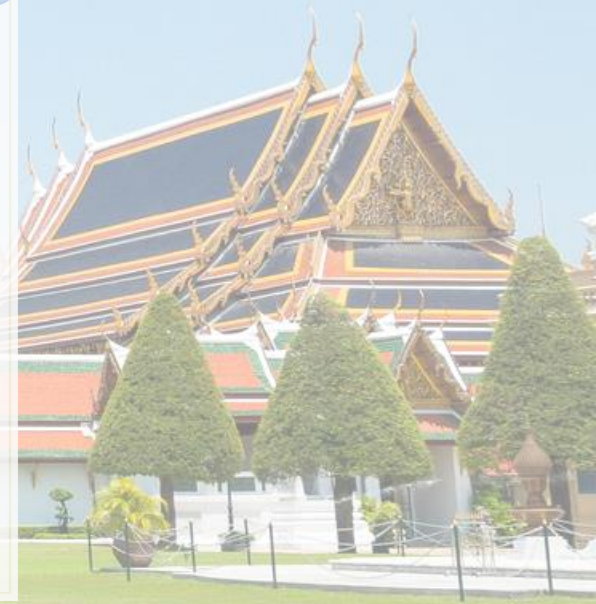
จุดประสงค์การเรียนรู้

5. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลกระทบ
จากปัญหาในสังคมไทยสมัยประชาธิปไตย
ได้อย่างสมเหตุสมผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

6. นักเรียนสามารถนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหในสังคมไทยได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์

จุดประสงค์การเรียนรู้

7. นักเรียนสะท้อนความรู้สึกรู้สึกที่มีต่อ
ลักษณะทางสังคมในสมัยปฏิรูปประเทศ
และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
ในสมัยประชาธิปไตย ได้อย่างเหมาะสม

ภาพเหตุการณ์การเลิกลาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5)

ที่มา : <http://www.tnews.co.th/contents/307793>

คำถาม?

1.

จากภาพข้างต้นเป็นเหตุการณ์สำคัญ
ทางประวัติศาสตร์ใด

คำถาม?

1.

จากภาพข้างต้นเป็นเหตุการณ์สำคัญ
ทางประวัติศาสตร์ใด

เหตุการณ์การยกเลิกระบบไพร่-ทาส

คำถาม?

2.

บุคคลสำคัญที่ปรากฏในภาพข้างต้น
คือใคร

คำถาม?

2.

บุคคลสำคัญที่ปรากฏในภาพข้างต้น
คือใคร

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
(รัชกาลที่ 5)

3.

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5)
ทรงมีบทบาทสำคัญต่อการยกเลิกระบบไพร่-ทาสอย่างไร

คำถาม?

3.

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5)
ทรงมีบทบาทสำคัญต่อการยกเลิกระบบไพร่-ทาสอย่างไร

ทรงวางแนวทางการยกเลิกระบบไพร่-ทาสไว้อย่างเป็นลำดับ
ขั้นตอน มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับไพร่-ทาส
ส่งผลให้จำนวนไพร่-ทาสในแผ่นดินสยามลดจำนวนลงเรื่อย ๆ

คำถาม?

4.

เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ในภาพ
ส่งผลต่อสภาพสังคมไทยในสมัยปัจจุบันอย่างไร

คำถาม?

4.

เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ในภาพ
ส่งผลต่อสภาพสังคมไทยในสมัยปัจจุบันอย่างไร

ส่งผลให้ในปัจจุบันประเทศไทยไม่มีไพร่-ทาส
ประชาชนทุกคนมีอิสรภาพและมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

ภาพและข้อความหลักฐานชั้นต้นทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง

ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์
และตีความหลักฐานชั้นต้น
ทางประวัติศาสตร์

หลักฐานชิ้นที่ 1

ภาพมุลนายและไพร่ทาสสมัยรัตนโกสินทร์
ที่มา: <https://board.postjung.com/757059.html>

หลักฐานชิ้นที่ 2

“การเก็บเงินนี้เป็นหน้าที่ของสมุหบัญชี
เก็บเงินส่งเจ้าหมื่นหรือเจ้าของไพร่ และเจ้าหมื่นจะส่งต่อ
กรมส่วย กระทรวงพระคลังมหาสมบัติอีกต่อหนึ่ง...
จูดร่วไหลจึงอยู่ที่เจ้าหมื่นนายมูลเก็บเงินส่วยแล้วไม่ส่งหลวง
นำมาใช้เป็นประโยชน์ส่วนตนเสียหมด

หลักฐานชิ้นที่ 2 (ต่อ)

การตรวจสอบทางการเงินยังไม่ได้วางรูปเป็นระบบที่ดี
ไม่เป็นมาตรฐานแน่นอน บางท้องที่การเก็บเงิน
ไม่มีอัตราที่แน่นอนเป็นการเก็บตามใจผู้เก็บ”

กจช., เอกสารรัชกาลที่ 5ม.51/2 รายงานจัดราชการต่าง ๆ ในมณฑลพิษณุโลก สำเนาที่ 27873,
กรมหลวงดำรงราชานุภาพกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, 13 พฤศจิกายน ร.ศ. 115.

หลักฐานชิ้นที่ 3

“เมื่อเงินตราเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากกว่าเดิม
ไพร่พบว่า การเสียเวลาถึงปีละ 3 เดือน เพื่อมาทำงานรับใช้รัฐนั้น
เป็นการเสียประโยชน์ เวลาดังกล่าวหากนำมาใช้ในการผลิต
หรือรับจ้างหารายได้บางอย่างอื่นจะได้ประโยชน์ตอบแทนมากกว่า
ด้วยเหตุนี้ไพร่ยินยอมที่จะเสียเงินแทนการเอาตัวมาทำงานให้รัฐ”

คำถาม?

1.

จากหลักฐานขั้นที่ 1 สามารถแบ่งกลุ่มบุคคลในภาพ
ได้กี่ชนชั้น ได้แก่ชนชั้นใดบ้าง

คำถาม?

1.

จากหลักฐานชั้นที่ 1 สามารถแบ่งกลุ่มบุคคลในภาพ
ได้กี่ชนชั้น ได้แก่ชนชั้นใดบ้าง

แบ่งได้ 2 ชนชั้น ได้แก่ **ชนชั้นผู้ปกครอง** ซึ่งบุคคลในภาพ
อาจเป็นเจ้านายหรือขุนนาง และชนชั้นผู้ถูกปกครอง
บุคคลในภาพอาจเป็นไพร่หรือทาส

คำถาม?

2.

ทราบได้อย่างไรว่าบุคคลใดเป็นมูลนาย
และบุคคลใดเป็นไพร่หรือทาส

คำถาม?

2.

ทราบได้อย่างไรว่าบุคคลใดเป็นมูลนาย
และบุคคลใดเป็นไพร่หรือทาส

สังเกตจากลักษณะการปฏิบัติตน มูลนายจะนั่งอยู่สูงกว่าไพร่ทาส
มีอำนาจในการสั่งให้ไพร่ทาสปฏิบัติตาม ส่วนไพร่ทาส
มีฐานะต่ำกว่ามูลนาย ต้องเคารพและอ่อนน้อมต่อมูลนายของตน

คำถาม?

3.

หลักฐานชั้นที่ 2 และ 3 ให้ข้อมูลสาระสำคัญ
เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการยกเลิกระบบไพร่
ในสมัยรัชกาลที่ 5 ไว้อย่างไร

คำถาม?

3.

หลักฐานชิ้นที่ 2 และ 3 ให้ข้อมูลสาระสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการยกเลิกระบบไพร่ในสมัยรัชกาลที่ 5 ไว้อย่างไร

มูลนายทำการฉ้อราษฎร์บังหลวงหาผลประโยชน์จากระบบไพร่
โดยการไม่ยอมส่งส่วยที่รวบรวมได้จากไพร่ให้กับทางการ
รวมทั้ง การเปลี่ยนแปลงสถานะทางเศรษฐกิจ
หลังจากการทำสนธิสัญญาทางการค้ากับต่างชาติ
ทำให้เกิดความต้องการผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น
ดังนั้น ไพร่จึงเป็นแรงงานสำคัญในการผลิตสินค้าดังกล่าว
ทำให้การเกณฑ์แรงงานถูกลดความสำคัญลง

ปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดการยกเลิก
ระบบไพร่ในสมัยรัชกาลที่ 5

ปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดการยกเลิก
ระบบไพร่ในสมัยรัชกาลที่ 5

1

ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลทำให้เกิดการเลิกระบบไพร่
ในสมัยรัชกาลที่ 5

คำถาม?

1

ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลทำให้เกิดการเลิกระบบไพร่
ในสมัยรัชกาลที่ 5

ปัญหาการควบคุมกำลังคนที่ขาดประสิทธิภาพ
เปิดโอกาสให้ไพร่หลบหนีจากการถูกเกณฑ์แรงงาน
มูลนายฉ้อราษฎร์บังหลวงหาผลประโยชน์จากระบบไพร่
โดยการไม่ยอมส่งส่วยให้กับทางการ
และการเปลี่ยนแปลงสถานะทางเศรษฐกิจ
หลังจากการทำสนธิสัญญาทางการค้ากับต่างชาติ
ทำให้เกิดความต้องการผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น

คำถาม?

1

ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลทำให้เกิดการเลิกระบบไพร่
ในสมัยรัชกาลที่ 5

ดังนั้น ความต้องการส่วยที่เป็นของป่าจึงลดน้อยลงและ
เรียกเก็บส่วยจากไพร่เป็นเงินแทน เพื่อให้ไพร่สามารถทำงาน
ภาคการเกษตรหรืองานรับจ้างอื่น ๆ ได้อย่างเต็มที่
นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยการคุกคามของชาตินิยมที่
ส่งผลให้รัชกาลที่ 5 ทรงปฏิรูปสังคมเพื่อพัฒนาบ้านเมือง
ให้เจริญก้าวหน้าทันอารยประเทศ

2

รัชกาลที่ 5 ทรงดำเนินการยกเลิกระบบไพร่
อย่างไร

คำถาม?

2

รัชกาลที่ 5 ทรงดำเนินการยกเลิกระบบไพร่
อย่างไร

พ.ศ. 2423 ทรงประกาศใช้พระราชบัญญัติทหาร

พ.ศ. 2439 ทรงมีพระราชดำริลดเงินค่าราชการที่ไพร่หลวง
ต้องจ่าย พ.ศ. 2442 ให้มีการสำรวจสำมะโนไพร่และลดช่วง
การเกณฑ์แรงงานทำให้ไพร่มีเวลาประกอบอาชีพมากขึ้น

พ.ศ. 2448 โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ
ลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ. 124

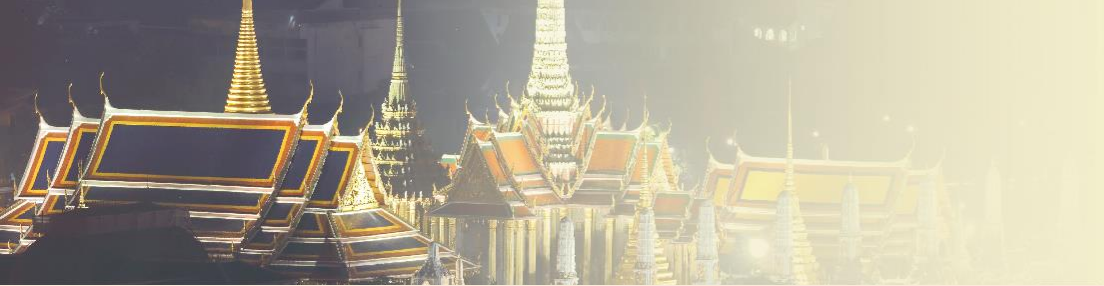

คำถาม?

2

รัชกาลที่ 5 ทรงดำเนินการยกเลิกระบบไพร่
อย่างไร

โดยกำหนดให้ชายฉกรรจ์ทุกคนที่มีอายุ 18 ปี
เข้ารับราชการทหาร เมื่อปลดประจำการ
ตามกฎหมายกำหนดถือว่าหลุดจากหน้าที่ราชการ
และไม่ต้องเสียค่าราชการใด ๆ ทำให้ระบบไพร่
ถูกยกเลิกไปโดยสิ้นเชิงจากสังคมไทย

3

ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลทำให้เกิดการเลิกทาส
ในสมัยรัชกาลที่ 5

คำถาม?

3

ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลทำให้เกิดการเลิกทาส
ในสมัยรัชกาลที่ 5

ต้องการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย
ตามแบบตะวันตกและปัญหาที่เกิดจากระบบทาส
ไม่มีประสิทธิภาพเหมือนก่อน เช่น ทาสหลบหนี
นอกจากนี้ ทาสยังเป็นสัญลักษณ์ของความล้าสมัย
และถ่วงความเจริญของประเทศ

4

รัชกาลที่ 5 ทรงดำเนินการยกเลิกทาส อย่างไร

คำถาม?

4

รัชกาลที่ 5 ทรงดำเนินการยกเลิกทาส
อย่างไร

รัชกาลที่ 5 ทรงดำเนินการยกเลิกทาสอย่างเป็นขั้นตอน
แบบค่อยเป็นค่อยไป สิ้นสุดทาสใน ปี พ.ศ. 2448 โปรดเกล้าฯ
ให้ตราพระราชบัญญัติทาส ร.ศ. 124 กำหนดให้ลูกทาส
ทุกคนเป็นไท ส่วนทาสอื่นให้ลดค่าตัวลงเดือนละ 4 บาท
จนกว่าจะหมดและห้ามไม่ให้มีการค้าทาสอีกต่อไป
พระราชบัญญัตินี้ส่งผลให้ทาสมีจำนวนน้อยลง
และหมดสิ้นไปจากสังคมไทยในที่สุด

5

ผลของการยกเลิกระบบไพร่และทาส

คำถาม?

5

ผลของการยกเลิกระบบไพร่และทาส

ส่งผลให้ไพร่และทาสเป็นอิสระสามารถประกอบอาชีพได้
ตามความต้องการ เช่น **ทำการเกษตร** **งานรับจ้าง**
ทำให้เศรษฐกิจขยายตัว อำนาจของพระมหากษัตริย์มีมากขึ้น
เพราะมูลนายไม่มีไพร่ทาสอยู่ในสังกัดอีกต่อไป
รัฐบาลได้รับประโยชน์จากการเก็บภาษีโดยตรงจากประชาชน
ไม่ต้องผ่านมูลนาย ทำให้รัฐมีความเข้มแข็ง
สามารถควบคุมกำลังคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6

นอกจากการเลิกระบบไพร่และการเลิกทาสแล้ว
ในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงปฏิรูปประเทศในด้านใดอีกบ้าง
เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสังคมและความเป็นอยู่ของประชาชน

6

นอกจากการเลิกระบบไพร่และการเลิกทาสแล้ว
ในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงปฏิรูปประเทศในด้านใดอีกบ้าง
เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสังคมและความเป็นอยู่ของประชาชน

การพัฒนาสาธารณูปโภค เช่น การสร้างถนน การสร้างทางรถไฟ
การไปรษณีย์และโทรเลข การโทรศัพท์ การประปา

ลักษณะทางสังคมไทย
สมัยปฏิรูปประเทศให้ทันสมัย มีสภาพเป็นอย่างไร

ลักษณะทางสังคมไทย

สมัยปฏิรูปประเทศให้ทันสมัย มีสภาพเป็นอย่างไร

การคุกคามของจักรวรรดินิยมตะวันตก ในช่วงรัชกาลที่ 4-5
ทำให้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงปฏิรูปโครงสร้างสังคมไทยใหม่ให้สอดคล้องกับ
อารยธรรมตะวันตก เช่น การยกเลิกระบบไพร่ การเลิกทาส
ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน

การปฏิรูปสังคมในสมัยรัชกาลที่ 5
ถึง ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475
มีผลต่อประเทศไทยในปัจจุบันอย่างไร

การปฏิรูปสังคมในสมัยรัชกาลที่ 5
ถึง ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475
มีผลต่อประเทศไทยในปัจจุบันอย่างไร

เป็นรากฐานการพัฒนาของประเทศ
เช่น การตั้งโรงเรียน การสร้างถนน โรงพยาบาล ไฟฟ้า
ประปา การเลิกทาสและไพร่ ทำให้คนไทยมีอิสรภาพ
และมีความเสมอภาค

หากไม่มีการปฏิรูปสังคม
ในสมัยรัชการที่ 4 - 5

นักเรียนคิดว่าสังคมไทยในปัจจุบัน จะมีลักษณะเป็นอย่างไร

หากไม่มีการปฏิรูปสังคม
ในสมัยรัชการที่ 4 - 5

นักเรียนคิดว่าสังคมไทยในปัจจุบัน จะมีลักษณะเป็นอย่างไร

สังคมไทยไม่พัฒนาและอาจได้รับผลกระทบ
จากการล่าอาณานิคมของชาติตะวันตก

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เรื่อง สร้างสรรค์สังคมไทย เริ่มต้นได้ที่ตัวคุณ

เผยแพร่โดย : Like สาระ Studio

เผยแพร่วันที่ : 11 ตุลาคม 2557

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=kmYmAWVqhZw>

1.

จากวิถีทัศน์ข้างต้น สภาพวิถีชีวิตของคนไทย
ในสังคมประชาธิปไตยมีลักษณะเป็นอย่างไร

คำถาม

1.

จากวิถีทัศน์ข้างต้น สภาพวิถีชีวิตของคนไทย
ในสังคมประชาธิปไตยมีลักษณะเป็นอย่างไร

คนไทยมีสิทธิ เสรีภาพ เสมอภาค และมีอิสรภาพ
ตามกฎหมาย คนไทยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในสังคมเมือง
มีวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ช่วยอำนวยความสะดวก
ในการดำรงชีวิตประจำวัน

2.

จากวิดิทัศน์ข้างต้น นักเรียนพบปัญหาสังคมใดบ้าง
ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยยุคปัจจุบัน

2.

จากวิถีทัศน์ข้างต้น นักเรียนพบปัญหาสังคมใดบ้าง
ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยยุคปัจจุบัน

ปัญหาการขาดระเบียบวินัย ปัญหาขยะล้นเมือง
ปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อม ปัญหาชุมชนแออัด
ปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหาความยากจน

3.

นักเรียนสามารถมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมไทย
ให้พัฒนาหรือดีขึ้นได้อย่างไรบ้าง

3.

นักเรียนสามารถมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมไทย
ให้พัฒนาหรือดีขึ้นได้อย่างไรบ้าง

มีความเสียสละเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
รู้จักปฏิบัติตามระเบียบสังคมและกฎหมาย รู้จักรับฟัง
ความคิดของผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม

คำถาม?

ลักษณะสังคมไทยสมัยประชาธิปไตย
ในยุคปัจจุบัน

คำถาม?

ลักษณะสังคมไทยสมัยประชาธิปไตย
ในยุคปัจจุบัน

1

ในภาพรวมสังคมไทยสมัยประชาธิปไตย
ในยุคปัจจุบันมีลักษณะเป็นอย่างไร

คำถาม?

1

ในภาพรวมสังคมไทยสมัยประชาธิปไตย
ในยุคปัจจุบันมีลักษณะเป็นอย่างไร

ประชาชนทุกคน มีสิทธิ เสรีภาพ เสมอภาค และมีอิสรภาพ
ภายใต้ขอบเขตตามที่กฎหมายกำหนดไว้
ในปัจจุบันคนไทยประกอบอาชีพที่หลากหลายขึ้น

คำถาม?

1

ในภาพรวมสังคมไทยสมัยประชาธิปไตย
ในยุคปัจจุบันมีลักษณะเป็นอย่างไร

ส่งผลให้คนไทยมีฐานะทางสังคมแตกต่างกันไป นอกจากนี้คนไทย
ยังรับค่านิยมจากชาติตะวันตกและชาติตะวันออก
เป็นสังคมแห่งเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่
ทั้งนี้ การพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด
ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนจนก่อให้เกิดปัญหา
ทางสังคมตามมามากขึ้นในหลายด้าน เช่น ปัญหาการติดยาเสพติด
ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม

คำถาม?

2

ลักษณะค่านิยมของคนไทยในยุคปัจจุบันเป็นอย่างไร

คำถาม?

2

ลักษณะค่านิยมของคนไทยในยุคปัจจุบันเป็นอย่างไร

มีลักษณะที่เป็นบริโภคนิยมมากขึ้น เช่น **การมีเครื่องใช้**
เครื่องประดับราคาแพง **การแต่งกายแบบตะวันตก**
การนิยมใช้สินค้าฟุ่มเฟือย **การเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลี**

คำถาม?

3

ค่านิยมของคนไทยในยุคปัจจุบัน
ส่งผลทำให้เกิดปัญหาสังคมบ้างหรือไม่ อย่างไร

คำถาม?

3

ค่านิยมของคนไทยในยุคปัจจุบัน
ส่งผลทำให้เกิดปัญหาสังคมบ้างหรือไม่ อย่างไร

ส่งผลทำให้เกิดปัญหาสังคมหลายด้าน เช่น ปัญหาหนี้สิน
ปัญหายาเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม
ปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กและสตรี

คำถาม?

4

เพราะเหตุใด
คนในสังคมชนบทจึงอพยพสู่สังคมเมืองมากขึ้น

คำถาม?

4

เพราะเหตุใด
คนในสังคมชนบทจึงอพยพสู่สังคมเมืองมากขึ้น

สังคมเมืองมีความพร้อมในด้านสาธารณูปโภค
มีแหล่งในการสร้างรายได้และแหล่งการศึกษามากกว่าสังคมชนบท

คำถาม?

5

การอพยพจากสังคมชนบทสู่สังคมเมือง
ส่งผลให้ชุมชนเมืองเกิดปัญหาหรือไม่ อย่างไร

คำถาม?

5

การอพยพจากสังคมชนบทสู่สังคมเมือง
ส่งผลให้ชุมชนเมืองเกิดปัญหาหรือไม่ อย่างไร

การอพยพจากสังคมชนบทสู่สังคมเมือง
ส่งผลให้ชุมชนเมืองเกิดปัญหา เช่น ปัญหาชุมชนแออัด
ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ปัญหาอาชญากรรม

คำถาม?

6

การที่สังคมไทยมีเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่
ส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมืองอย่างไร

คำถาม?

6

การที่สังคมไทยมีเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่
ส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมืองอย่างไร

ส่งผลบ้านเมืองเกิดการพัฒนาทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม
และการสื่อสารแบบไร้พรมแดน ประชาชนสามารถรับรู้ข่าวสาร
ได้อย่างรวดเร็วและติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสะดวก

คำถาม?

7

ยกตัวอย่างปัญหาจากการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่
ที่มากเกินไปจนความจำเป็นและขาดสติที่พบในสังคมไทยปัจจุบัน

คำถาม?

7

ยกตัวอย่างปัญหาจากการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่
ที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็นและขาดสติที่พบในสังคมไทยปัจจุบัน

การใช้สมาร์ทโฟนที่มากเกินไปจนความจำเป็นและขาดสติ
ส่งผลทำให้เกิดปัญหาการเรียน ปัญหาครอบครัว
ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กและสตรี

กรณีศึกษา

เรื่อง

“สังคมก้มหน้า

ภัยเงียบทำร้ายความสัมพันธ์คนไทย”

กรณีศึกษาเรื่อง “สังคมก้มหน้า ภัยเงียบทำร้ายความสัมพันธ์คนไทย”

ปฏิเสธไม่ได้ว่าเทคโนโลยีได้เข้ามาับบทบาทเกือบจะในทุกองค์ประกอบของชีวิตคนเมืองในปัจจุบัน โดยเฉพาะเมื่อเรามีเครื่องมือที่สะดวกสบายอย่าง ‘สมาร์ตโฟน’ ที่สามารถตอบโจทย์ชีวิตยุคดิจิทัลได้เกือบทุกกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นการเดินทาง อาหารการกิน การออกกำลังกาย และสรรพสิ่งบันเทิง จนกล่าวได้ว่า สำหรับหลายๆ คน สมาร์ตโฟนได้กลายเป็นปัจจัยที่ ๕ ของชีวิตที่ขาดไม่ได้ไปแล้ว ทุกวันนี้ไม่ว่าจะไปทางไหน เด็ก ผู้ใหญ่ หรือแม้แต่คนชรา ต่างก็มีสมาร์ตโฟนใช้กันทั้งนั้น

แม้ว่าสมาร์ตโฟนจะมีข้อดีมากมาย และช่วยให้ชีวิตเราสะดวกสบายมากขึ้น แต่ในทางกลับกันก็ทำให้หลายคนหมกมุ่นกับการเล่นมือถือมากเกินไปจนละเลยความสัมพันธ์กับครอบครัว หลายครั้งเมื่อไปรับประทานอาหารกับครอบครัวหรือกับเพื่อนในกลุ่ม ต่างคนต่างไม่พูดคุยกันและเอาแต่ก้มหน้าก้มตาถกมือถือ ส่งผลให้เกิด “สังคมก้มหน้า” ที่ไม่มีใครสนใจใคร

ล่าสุด ผลสำรวจดัชนีความสัมพันธ์คนไทยเห็นชัดประจำปี ๒๕๕๙ ที่จัดทำขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจในสถานะความสัมพันธ์ส่วนบุคคลทั้งในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกเปิดเผย ชี้ให้เห็นและสำรวจที่น่าตกใจว่าคนไทยมีปากเสียงกับคู่รักของคนเอบ่อยที่สุดในเอเชีย และสาเหตุหลักของการทะเลาะกันของคู่รัก ได้แก่ เรื่องเงิน (๔๕%) เหล้าและบุหรื (๓๕%) โดยประเด็นที่น่าตกใจคือการใช้เวลากับคอมพิวเตอร์หรือสมาร์ตโฟนมากเกินไป (๓๒%) ภายใตยานี้ยังมีการระบุหลักของการทะเลาะกัน

นอกจากนี้ คนไทยกว่าครึ่ง (๕๓%) ระบุว่าคู่รักของคนชอบใช้เวลากับสมาร์ตโฟนมากกว่าใช้เวลากับตนเองและพ่อแม่เกือบครึ่ง (๔๒%) คิดว่าลูกของตนใช้เวลากับคอมพิวเตอร์มากเกินไป แต่เหมือนหลายคนรู้ตัวว่าทุกวันนี้เราเล่นมือถือก็มากเกินไป โดยผลสำรวจระบุว่าคนไทยส่วนใหญ่มองจะลดการใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ให้ดีขึ้น ซึ่งคนไทยเกือบทั้งหมด (๙๓%) ระบุว่าจะพิจารณาการลดใช้เทคโนโลยี ๑ วัน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น ๆ ให้แนบแน่นยิ่งขึ้น แม้ว่าสมาร์ตโฟนจะเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังเหมือนเราอยู่โลกทั้งใบมาอยู่ในมือ แต่อย่างไรก็ตามการสร้างความเป็นเหมือนคนตรงหน้า พยายามเตือนย้ำให้ทุกคนใช้มือถืออย่างมีสติและรู้เท่าทันเทคโนโลยี เพื่อสร้างสมดุลในความสัมพันธ์ ทั้งในโลกเสมือนจริงและโลกความเป็นจริง

ที่มา: สังคมก้มหน้า ภัยเงียบทำร้ายความสัมพันธ์คนไทย. (๒๕๖๐). เข้าถึงเมื่อ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๑.
เข้าถึงได้จาก<https://www.thairath.co.th/content/๕๕๕๑๐๕>

1. จากกรณีศึกษาสามารถวิเคราะห์ลักษณะสังคมไทย
สมัยประชาธิปไตยในยุคปัจจุบันได้อย่างไร

เป็นสังคมแห่งโลกเทคโนโลยีการสื่อสารที่เจริญก้าวหน้า
ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับคนไทยในการดำรงชีวิตประจำวัน
เช่น การใช้สมาร์ทโฟนเป็นเครื่องมือสื่อสาร ช่วยค้นหาข้อมูล
และสร้างความบันเทิงในด้านต่าง ๆ ของชีวิต

2. ปัญหาที่พบในกรณีศึกษาคืออะไร

ปัญหาสังคมก้มหน้าหรืออาการติดสมาร์ทโฟนอย่างหนัก
โดยไม่สนใจความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
หรือสิ่งแวดล้อมรอบข้าง

3. ปัญหาสังคมก้มหน้าหรืออาการติดสมาร์ทโฟน
อย่างหนักในสังคมไทยเกิดจากสาเหตุใดบ้าง

การใช้สมาร์ทโฟนที่มากเกินไปจนเป็น
และขาดสติในการใช้งาน

4. ผลกระทบของปัญหาสังคมก้มหน้าหรืออาการ
ติดสมาร์ทโฟนอย่างหนักในสังคมไทยเป็นอย่างไร

ทำให้ความสัมพันธ์ของคนไทยกับบุคคลรอบข้างเริ่มเหินห่างกัน
อาจนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว ปัญหาสุขภาพกาย
และสุขภาพจิต ปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

5. แนวทางการแก้ไขปัญหาลังคมก้มหน้าหรืออาการ
ติดสมาร์ทโฟนอย่างหนักสามารถทำได้ด้วยวิธีใดบ้าง

คนไทยต้องรู้จักแบ่งเวลาการใช้สมาร์ทโฟนให้มีความเหมาะสม
ไม่สร้างผลกระทบต่อนตนเองและสังคมส่วนรวม
พร้อมทั้ง ให้ความสำคัญกับครอบครัวและคนรอบข้างให้มากขึ้น

สรุปบทเรียน

1

สังคมไทยสมัยประชาธิปไตย
มีความเหมือนหรือแตกต่าง
จากสังคมไทยในอดีตอย่างไร

สรุปบทเรียน

2

นักเรียนมีมุมมอง
ต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
ในสมัยประชาธิปไตยอย่างไร

สรุปบทเรียน

3

ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อ
การกำหนดลักษณะทางสังคม
ในสมัยประชาธิปไตย

สรุปบทเรียน

3

ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อ

การกำหนดลักษณะทางสังคม
ในสมัยประชาธิปไตย

วิสัยทัศน์ของผู้นำ

การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและ
ค่านิยมของประชาชน รวมทั้ง
ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

สรุปบทเรียน

4

แนวโน้มสังคมไทย
ในอนาคตมีลักษณะอย่างไร

สรุปบทเรียน

4

แนวโน้มสังคมไทย
ในอนาคตมีลักษณะอย่างไร

มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
ในทุก ๆ ด้านของสังคม
และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่
มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์
และบุคคลสำคัญที่มีส่วนอนุรักษ์ภูมิปัญญา
และวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. วีดิทัศน์เพลง “เที่ยวไทยมีเฮ”
2. กระดาษชาร์ทขาว
3. วีดิทัศน์ เรื่อง ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร
ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

(ดาวน์โหลดใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาประวัติศาสตร์)

สิ่งที่ต้องเตรียม

4. พระบรมฉายาลักษณ์

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร

มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร

5. พระฉายาลักษณ์

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

สิ่งที่ต้องเตรียม

6. ภาพพระยาอนุমানราชชน (เสฐียรโกเศศ)
7. ข่าวกรณีศึกษาเรื่อง “จากผ้ามัดย้อมถิ่นล้านนา
สู่ของที่ระลึกระดับโลก”

(ดาวน์โหลดใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาประวัติศาสตร์)

